

KOSKIN KOULUN OPETUSSUUNNITELMA

Koulukohtaiset tarkennukset

Sisällys

1 Koskin koulun oppimiskäsitys.....	3
2 Koskin koulun arvoperusta.....	4
3 Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet Ulvilan kaupungin perusopetuksessa...4	
4 Koskin koulun toimintakulttuuri.....	5
5 Koskin koulun oppimisympäristöt.....	6
6 Koskin koulun työtavat.....	7
7 Monialaiset oppimiskokonaisuudet Koskin koulussa.....	8
8 Opetuksen järjestämistapoja Koskin koulussa.....	9
9 Yhteistyö Koskin koulussa.....	10
10 Koskin koulun arviointikulttuuri.....	11
11 Oppiminen, työskentely ja käyttäytyminen arvioinnin kohteena Koskin koulussa.....	12
12 Opintojen aikainen arviointi Koskin koulussa.....	15
13 Koskin koulussa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät.....	16
14 Siirtymät nivelvaiheissa.....	16

1 Koskin koulun oppimiskäsitys

Koskin koulussa koko toiminnan keskiössä on oppiminen ja oppija. Koulussamme on tärkeää positiivisen pedagogiikan keinoin tukea ja vahvistaa oppilaan käsitystä itsestään oppijana. Oppiminen nähdään toiminnallisena ja kokemuksellisena. Oppilaita kuunnellaan ja heille annetaan mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan. Koskin koulussa harjoitellaan vuorovaikutus- tunne ja kehonhallintaitoja ja nähdään näiden yhteys kasvamisessa yhteiskunnan täysivaltaiseksi jäseneksi.

Ulvilan oppimiskäsitys



2 Koskin koulun arvoperusta

Koskin koulun arvoperusta on syntynyt keskusteluissa työyhteisön henkilökunnan ja oppilaiden vanhempien kanssa. Keskeisiksi arvoiksi on määritelty seuraavat:

- ITSETUNNON VAHVISTAMINEN
- HYVÄT TAVAT
- REHELLISYYS
- ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINEN
- YMPÄRISTÖN JA LUONNON HUOMIOIMINEN
- YHTEISÖN MERKITYKSEN KOROSTAMINEN
- TERVEET ELÄMÄNTAVAT
- KANSAINVÄLISYYS
- Kouluyhteisön arvoista käytävä keskustelu on jatkuvaa, jolloin muutokset voidaan havaita ja tarkistaa koulun arvokäsitystä muuttuneiden olosuhteiden mukaiseksi.

3 Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet Ulvilan kaupungin perusopetuksessa

Ulvilan kaupungin painotukset

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset

- 1. Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Annamme tilaa ja aikaa ilmiöille.*
- 2. Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Yhdessä olemme enemmän.*
- 3. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Elämme ja voimme hyvin.*
- 4. Monilukutaito: Tulkitsemme ympäröivää maailmaa.*
- 5. Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Meistä jää digitaalinen jälki.*
- 6. Työelämätaidot ja yrittäjyys: Toimimme yritteliäästi.*
- 7. Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Vaikutamme aktiivisesti.*

4 Koskin koulun toimintakulttuuri

Käytännön toimintakulttuuri

Koskin koulussa toimii esiopetusryhmä sekä yleisopetuksen yhdysluokkaryhmät 1-2, 4-5 sekä 3. ja 6. luokka.

Koskin koulun opetusryhmät työskentelevät kahdessa rakennuksessa. Pienten puolella, vanhassa kansalaiskoulussa ovat esikoululaiset, 1-2-luokka sekä 4-5-luokka. Lisäksi rakennuksessa toimii ryhmäperhepäiväkotikullanmurut. Käsityöluokka ja musiikkiluokka sijaitsevat niin ikään pienten puolella. Isojen puolella ovat 3. ja 6. luokka. Rakennuksessa on myös ruokala ja liikuntasali.

Koulurakennuksen maantieteellinen sijainti mahdollistaa monipuoliset oppimisympäristöt koulun läheisyydessä. Koskin koulu sijaitsee Kullaan erämaaluonnon helmassa, mikä tarjoaa loistavat ympäristön tutkimiselle ja erilaisille oppimisympäristöille.

Toisten kunnioittaminen lähtee hyvistä käytöstavoista ja toisten myönteisestä ja kannustavasta huomioimisesta. Koulupäivää rakennetaan ja rytmitetään niin, että siitä tulee luonteva ja tasapainoinen opiskelukokonaisuus. Välinelainaamo sekä välitunneiksi lainattavat leikki- ja pelikaverit aktivoivat oppilaita liikkumaan. Aikaa on myös toisten kohtaamiseen ja kiireettömään hetkeen koulupäivän aikana. Koulussamme pidetään arvossa oppilaan kuulluksi tuleamista. On tärkeää, että oppilas kokee tulevansa kuulluksi niin koulun aikuisten kuin esim. oppilaskunnan hallituksen taholta. Koulun yhteiset pelisäännöt ohjaavat sekä oppilaiden että henkilökunnan työskentelyä.

Opiskeltaessa tutkitaan kokonaisuuksia ja ilmiöitä yhdessä eri ikäisten oppilaiden ja henkilökunnan kanssa. Oppilaat otetaan aktiivisesti mukaan suunnittelemaan omaa oppimistaan huomioiden sekä tukea tarvitsevat että lahjakkaat. Opettaja ohjaa ja mahdollistaa opiskelua enenevissä määrin. Ylhäältä käsin tiedon jakamisen merkitys vähenee. Sähköiset välineet ovat aktiivisessa käytössä ja tulee muistaa, että ne ovat sekä oppimisen kohde että väline.

Koko koulun toimintaa suunnataan enemmän yhdessä suunnitteluun ja oppimiseen erilaisissa tiimeissä ja kokoonpanoissa. Jokainen osallistuu ja tekee parhaansa yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Oppilaita kannustetaan jatkuvasti suunnittelemaan ja järjestämään erilaisia koulun tapahtumia on sitten kyse liikuntapäivästä tai koulun juhlatilaisuuksista. Oppilaita rohkaistaan esiintymään ja osallistumaan juhlien käytännön järjestelyihin. Oppilaskunnan hallitus on vahvasti mukana koulun toiminnan suunnittelussa ja järjestää itse erilaisia teemapäiviä, turnauksia jne. Hallitus selvittää säännöllisesti oppilaiden toiveita ja kehitysehdotuksia.

Arvioinnin ja palautteen keräämisen tulee olla vakiintunut osa koulun toimintaa sekä opiskeluhuoltoa, ja siihen tulee varata tarpeeksi aikaa. Pyritään antamaan myönteistä ja kannustavaa palautetta kaikille koulussa työskenteleville monipuolisin keinoin.

Koulua johdetaan tiiminä, jossa rehtori, vararehtori ja opetushenkilökunta suunnittelevat yhdessä koulun toimintaa. Johtamisella luodaan rakenteita ja toimintatapoja, jotka lisäävät yhteisössä käytävää dialogia, vuorovaikutusta ja yhdessä tekemistä sekä vahvistavat oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Johtamisen jakamisella lisätään johtamisen resursseja ja edistetään yhteistä vastuunottoa ja toiminnan yhtenäisyyttä.

Tunne- ja vuorovaikutustaidot

Koskin koulussa näkyy merkittävästi tunne-, vuorovaikutus-, sekä tietoisuustaitojen säännöllinen harjoittelu. Henkilökunnassamme on vahvaa osaamista alalta ja alan koulutuksiin osallistuminen nähdään tärkeänä. Edellä mainittuja taitoja on mahdollista harjoitella myös niin, että oppilaan koko perhe pääsee osallistumaan koulun toimintaan.

Luontevahvuuksien ja sosio-emotionaalisten taitojen opettelu on tärkeää kaikilla luokka-asteilla. Näiden taitojen opettelu luo pohjaa myös perusopetuksen jälkeisille opinnoille, työelämässä pärjäämiselle ja monenlaiselle muulle myöhemmälle menestykselle.

Kodin ja koulun yhteistyö

Koulun toimintakulttuuri luo perustan kodin ja koulun yhteistyölle. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää jo ensimmäisestä koulupäivästä lähtien. Kodin ja koulun yhteistyö perustuu oppilaan hyvään, turvalliseen arkeen sekä oppimistavoitteiden ja opiskelumotivaation tukemiseen. Positiivinen pedagogiikka ulottuu myös tälle osa-alueelle. Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä on tärkeää oppilaan vahvuuksien esilletuonti ja vahvistaminen sekä huoltajien kasvatustyön kannustaminen ja tukeminen.

5 Koskin koulun oppimisympäristöt

Fyysiset oppimisympäristöt

Koskin koulussa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä ja työtapoja, jotka ottavat huomioon erilaiset oppijat. Koulun oppimisympäristöön kuulu kahden koulurakennuksen (isojen ja pienten puoli) lisäksi lähiympäristön monipuolinen luonto ja sen mukanaan tuomat ulkoilumahdollisuudet (esim. Tähtipolun ladut, Kylmälahti, Kullaan urheilukenttä), yhteistyötahot kuten uimahalli Kaskelotti, paikalliset yhdistykset ja seurat sekä Kullaan kirjasto. Koskin koulu tekee Kullaan kirjaston kanssa paljon yhteistyötä. Koulusta käydään säännöllisesti kirjastossa ja kirjastosta käydään myös koulussa pitämässä esim. kirjavinkkauksia.

Tieto- ja viestintäteknologia

Tieto- ja viestintäteknologia on tärkeä osa koulumme oppimisympäristöjä ja se pyritään huomioimaan eri oppiaineissa monipuolisesti. Kaikilla oppilailla tulee olla mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Tvt:n avulla oppilaat pääsevät harjoittelemaan yhteisöllisen työskentelyn taitoja ja tutustumaan eri medioihin turvallisesti. Tieto- ja viestintäteknologia sekä sen turvallinen ja vastuullinen käyttö onkin oleellinen osa mediakasvatusta. Uusia tieto- ja viestintäteknologisia ratkaisuja otetaan käyttöön oppimisen edistämiseksi ja tukemiseksi. Koskin koulussa on käytössä käytössä 13 iPadiä ja 13 näppistä

Oppimisympäristöjen kehittäminen

Koskissa oppimisympäristöjen kehittämisessä pyritään joustavuuteen, tarkoituksenmukaisuuteen ja pedagogiseen monipuolisuuteen. Joustavat opetusjärjestelyt helpottavat koulun arkea niin henkilökunnan kuin oppilaidenkin näkökulmasta. Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon eri oppiaineiden erityistarpeet. Tuen tarpeen mukaan räätälöidyt oppimisympäristöt ovat osa tukitoimia tuen eri portailla. Kaikki koulu yhteisömme jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin, mikä asettaa opetushenkilöstölle myös vastuun pohtia niiden toimivuutta tasaisin väliajoin. Edistävätkö ne esimerkiksi vuorovaikutusta ja osallisuutta?

6 Koskin koulun työtavat

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa huomioidaan eri ikäkaudet ja oppimistilanteiden erilaisuus. Monipuoliset työtavat ja arviointimenetelmät ovat oppilaan oikeusturvan kannalta merkittäviä. Ne antavat oppilaalle mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoilla.

Monipuolisilla työtavoilla taataan oppimisen ilo. Koskin koulussa motivaatiota vahvistetaan kokemuksellisilla ja toiminnallisilla työtavoilla sekä tuetaan oppilaan itseohjautuvuutta ja ryhmään kuulumisen tunnetta. Koulu yhteisöllemme on tärkeää edistää yhteisöllistä oppimista, jossa osaamista ja ymmärrystä rakennetaan vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Työtapojen valinnassa tulee huomioida oppiaineiden ominaispiirteet sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Oppimisen kannalta tärkeitä ovat tiedon käsittelyyn liittyvät taidot kuten tiedon hankkiminen, soveltaminen ja arviointi. Koskin koulussa tärkeitä painotuksia työskentelyssä on tutkiva ote ja ongelmalähtöisyys, leikki sekä kriittisen ja luovan ajattelun harjoittelu.

Työtapojen valinnassa painottuu opetuksen eriyttäminen, joka voi vaikuttaa esimerkiksi opiskelun laajuuteen, työskentelyn rytmiin ja etenemiseen. Työtapojen valinnassa otetaan huomioon myös oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot. Eriyttämällä kohennetaan oppilaan itsetuntoa oppijana ja ehkäistään siirtymistä tuen portailla ylöspäin.

Koskin koulussa käytetään mahdollisuuksien mukaan monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa, mikä edistää oppilaiden omatoimisuutta ja kriittisyyttä tiedon hankinnassa sekä muita tärkeitä tv-taitoja (laite= oppimisen kohde ja väline). Pelillisyyttä korostuu motivoivana ja erilaiset oppijat huomioivana toimintatapana. Näppistaitoja harjoitellaan osana eri oppiaineisiin liittyviä tehtäviä.

Oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä tuetaan Koskissa ohjaamalla oppilaita suunnittelemaan ja arvioimaan työskentelytapojaan. Näin saadaan oppilaat ottamaan vastuuta oppimisestaan ja työskentelystään kouluyhteisössä. Opettajat pohtivat yhdessä oppilaiden kanssa tavoitteiden asettamista sekä arviointiperusteita, mikä osaltaan edistää arvioinnin läpinäkyvyyttä ja sitoutumista tavoitteelliseen työskentelyyn.

7 Monialaiset oppimiskokonaisuudet Koskin koulussa

Jotta voidaan turvata kaikkien oppilaiden mahdollisuus kokonaisuuksien tarkasteluun ja oppilaita kiinnostavaan tutkivaan työskentelyyn, opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (OK) ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niiden toteuttamisen tulee ilmentää koulun arvoja ja oppimiskäsitystä. Oppimiskokonaisuudet konkretisoivat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien aihe sovitaan joka vuosi erikseen, ja se merkataan lukuvuosisuunnitelmaan.

8 Opetuksen järjestämistapoja

Yhdysluokkaopetus Koskin koulussa

Yhdysluokkaopetus edellyttää opettajilta järjestelmällisyyttä ja huolellista suunnittelua, jotta kahteen eri vuosiluokkaan liittyvät opetussuunnitelman tavoitteet toteutuisivat. Koskin koulussa on tällä hetkellä kaksi yhdysluokkaa. Yhdysluokkaopetus järjestetään sekä vuosiluokkien että vuorokurssien mukaisesti. Äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka järjestetään yhdysluokissa vuosiluokkien mukaan. Muissa aineissa opetus perustuu vuorokursseihin. Vertais- ja mallioppiminen korostuvat yhdysluokkaopetuksessa ja niitä tuetaan erilaisilla työtavoilla, oppimisympäristöillä ja opetusjärjestelyillä. Vuorokursseittain opiskeltaessa opiskeltävien sisältöjen jatkuvuus ja johdonmukaisuus vaativat huolellista ja pitkäjänteistä suunnittelua. Oppilaiden opiskelutaitojen kehittymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Oppilaan oikeus opetussuunnitelmassa määriteltyyn kokonaistuntimäärään pitää turvata.

Mitä tarkoittaa vuosiluokkiin sitomaton opiskelu?

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu on yksilöllisen opinnoissa etenemisen mahdollistava joustava järjestely. Vuosiluokkiin sitomatonta järjestelyä voidaan käyttää koko koulun, vain tiettyjen vuosiluokkien tai yksittäisten oppilaiden opiskelun järjestämisessä. Sitä voidaan hyödyntää esimerkiksi lahjakkuutta tukevana tai opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimintatapana.

Vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun toteuttaminen edellyttää tätä koskevaa päätöstä opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelmassa päätetään tällöin, että eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta kunkin oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Oppilaan oma opinto-ohjelma rakentuu opetussuunnitelmassa määrätystä opintokokonaisuudesta. Opintokokonaisuudet suunnitellaan eri oppiaineille määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen pohjalta. Näiden opintokokonaisuuksien suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiselle ao. oppiaineessa ja opinnoissa kokonaisuutena. Opetussuunnitelmassa on määrättävä, mitkä opintokokonaisuudet ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä valinnaisia. Oppilaan opintojen etenemistä ja opintokokonaisuuksien suorittamista tulee seurata säännöllisesti. Oppimisen arviointi oman opinto-ohjelman mukaan edettäessä käsitellään luvussa 6.

Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua käytettäessä tuntijako sekä oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja niihin liittyvät sisällöt määritellään opintokokonaisuuksittain. Opintokokonaisuudet muodostetaan kussakin aineessa valtioneuvoston asetuksen määrittelemien tuntijaon nivelkohtien väliin muodostuvien vuosiluokkakokonaisuuksien pohjalta. Vuosiluokkakokonaisuudet voidaan jakaa kahdeksi tai useammaksi opintokokonaisuudeksi. Opintokokonaisuuksien sisältö voidaan myös muodostaa yhdistämällä eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä vuosiluokkakokonaisuuksien sisällä tai tarvittaessa yli tuntijaon nivelkohtien.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu Ulvilan kaupungin perusopetuksessa

Vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua voidaan käyttää yksittäisen oppilaan kohdalla, jolloin siitä tehdään rehtorin hallinnollinen päätös.

Kun opinnoissa edetään vuosiluokkiin sitomattoman järjestelmän mukaan, oppiaineiden tuntimäärät, tavoitteet ja keskeiset sisällöt määritellään opintokokonaisuuksittain. Lisäksi oppimissuunnitelmassa kuvataan ne tiedot ja taidot, jotka ovat kunkin opintokokonaisuuden opiskelun aloittamisen edellytyksenä sekä miten oppilaan suorituksia ja opintojen etenemistä seurataan ja dokumentoidaan. Lisäksi tulee määrittellä, mitkä opintokokonaisuudet ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä valinnaisia.

Jos oppilaalle on tehty erityisen tuen päätös, edellä mainitut asiat kirjataan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan.

Vuosiluokkiin sitomattoman järjestelmän mukaan opiskeleva oppilas saa lukukauden päätteeksi todistuksen hyväksytysti suorittamistaan opintokokonaisuuksista ja siirtyy seuraavalle luokalle jatkamaan opintojaan siitä, mihin ne edellisenä lukuvuonna jäivät. Oppilas ei jää luokalleen puuttuvien tai hylättyjen suoritusten vuoksi, vaan luokalle voidaan jättää ainoastaan yleisen huonon koulumenestyksen vuoksi.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu Koskin koulussa

Yksittäisen oppilaan vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta tekee hallintopäätöksen kasvatus- ja opetustoimenjohtaja. Päätös tehdään osana erityisen tuen päätöstä, mikäli oppilas saa erityistä tukea.

9 Yhteistyö Koskin koulussa

Oppilaiden osallisuus

Koskin koulussa oppilaiden osallistaminen koulun toimintaan on tärkeää. Oppilaille annetaan mahdollisuuksia vaikuttaa esim. koulupäivien ja oppituntien sisältöihin ja koulun hankintoihin. Oppilaita kannustetaan tuomaan ääntään kuuluviin

Kodin ja koulun yhteistyö Koskin koulussa

Koskin koulussa tehdään tiivistä yhteistyötä kotien kanssa. Oppilaiden huoltajilla on mahdollisuus tutustua ja osallistua koulun arkeen, koulun toiminnan kehittämiseen yhdessä koko koulun henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhteinen arvopohdinta pohjustaa yhteistä kasvatustyötä. Avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri on merkittävää kodin ja koulun yhteistyön kannalta ja se korostaa selkeästi kasvatuksen yhteisvastuullisuutta. Opetushenkilöstö keskustelee tiiviisti huoltajien kanssa ja ottaa herkästi yhteyttä kotiin, kun huoli herää.

Koskin koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koskin koulussa esiopetus ja alkuopetus tekevät tiiviisti yhteistyötä, mikä näkyy yhteisesti pidettävissä oppiaineissa: uskonto, kuvataide, liikunta, ympäristöoppi sekä musiikki. Fyysisestikin esiopetus ja alkuopetus toimivat lähekkäin. Yhteistunnit toteutetaan useimmiten eskariluokassa väriryhmissä, jotka koostuvat (mahdollisuuksien mukaan) eskarista, ykkösestä ja kakkosesta. Perusajatuksena kuitenkin on, että jokaisessa väriryhmässä on ainakin yksi lukutaitoinen oppilas. Tällainen yhteistyö edistää lapsen sujuvaa siirtymistä esiopetuksesta perusopetukseen. Tässä työskentelytavassa korostuu myös Lev Vygotskyn lähikehityksen vyöhykkeen merkitys.

Koskin koulussa on tärkeää, että opetushenkilöstö suunnittelee mahdollisuuksien mukaan yhdessä opetuskokonaisuuksia ja tunteja. Tämä helpottaa opettajan työtaakkaa, mutta on myös oppilaan etu. On tärkeää tukea ja ottaa huomioon opettajien erikoisosaamista ja hyödyntää tätä joustavin opetusjärjestelyin.

Koulu tekee yhteistyötä seurakunnan, kirjaston, paikallisten yhdistysten ja seurojen kanssa sekä Kaasmarkun koulun kanssa.

10 Koskin koulun arviointikulttuuri

Koskin koulussa tärkeitä arvioinnin periaatteita ovat läpinäkyvyys, jatkuvuus, monipuolisuus, kannustavuus ja motivoivuus. Huoltajille ja oppilaille pitää voida osoittaa tavoitteet ja arviointiperusteet. Formatiiivisessa arvioinnissa oppilaiden tulee olla tietoisia, mitä heidän tulee oppia, mitä he ovat jo oppineet sekä miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan. Oppilaalla pitää olla tieto siitä, mitä arvioidaan ja mitkä ovat arviointiperusteet.

Positiivisen pedagogiikan mukaisesti arvioinnissa on tärkeää korostua oppilaan vahvuudet. Koulun arjessa huomioidaan, missä oppilas on taitava ja kyvykäs ja miten oppilas voi vahvuuksiaan käyttää. Oppilaalle annetaan jatkuvasti positiivista palautetta täten vahvistaen oppilaan motivaatiota sekä hänen itsetuntoaan oppijana. Mahdolliset oppimiseen tai käyttäytymiseen liittyvät haasteet nähdään osana isompaa kuvaa. Ne eivät saa määrittää oppilasta. Oppilas nähdään kokonaisuutena, jonka hyvää vahvistetaan ja keuhetaan.

Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri Ulvilan kaupungin perusopetuksessa

Arviointi on arvon antamista. Arvioinnilla oppiminen tulee näkyväksi. Arviointi on eri asia kuin arvosanan antaminen. Arvioinnin tuloksena muodostuu arvosana. Formatiiivisen arvioinnin huomiot summataan arvosanaksi niin, että oppilas on koko ajan etukäteen tietoinen siitä, mitä arvioidaan. Arvioinnin "tuska" häviää, kun summataan pitkin vuotta tehty työ.

Arvioinnin tehtävät:

- oppimisprosessin arviointi (formatiiivinen arviointi) on kannustavaa ja ohjaavaa*
- opitun arviointi (summatiivinen arviointi) tehdään nivelvaiheessa tai suoritetaan*

päättöarviointina. Sen tulee olla erottelevaa ja realistista.

Arviointi on aina kriteeriperusteista. OPSin oppiaineosiot on tehty Guskeyn & Baileyn taksonomian mukaisesti ja arviointikin perustuu niihin. Eli kun kunnat/koulut vuosiluokkaistavat, on oltava tarkkana, mitä verbiä tavoitteissa käytetään. Verbit perustuvat em. taksonomiaan.

Se, minkä oppimiskäsityksen mukaan opetetaan, tuottaa sen oppimiskäsityksen mukaista arviointia. Yhden oppimiskäsityksen mukainen opetus ei tuota monipuolista arviointia.

Kaiken arvioinnin pitää hyödyntää sekä arvioitavaa että arvioitsijaa. Muuten arviointia ei kannata tehdä. Arviointi on tärkeää opettajalle suunnittelua varten ja oppilaalle oppimista varten.

Taitoja opetellaan oppiaineen kautta ja arvioidaan niiden kautta.

Koulun on hyvä muodostaa oma hyvä arviointikulttuurinsa, sopia yhteiset pelisäännöt, jotka ovat kaikille selviä. Tosin oppilaiden tasavertaisuus paranee, jos kunnassa eri vuosiluokkien opettajat sopivat yhtenäisestä arviointikulttuurista. Toimintamallit ja rakenteet kirjataan, jotta niihin voidaan palata, niitä voidaan arvioida ja niiden pohjalta voidaan asettaa tavoitteita. Näin arviointikulttuurin A ja O = arvot + normit + toimintakulttuuri, jota yhteisössä jaetaan yhteistyössä.

11 Oppiminen, työskentely ja käyttäytyminen arvioinnin kohteena Koskin koulussa

Luotettava arviointi edellyttää oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen monipuolista havainnointia ja dokumentointia. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan ikätaso. Säännöllisyys, monimuotoisuus ja tavoitteellisuus luovat pohjan kestäväälle arvioinnille. Arvioinnin tulee tukea oppimisprosesseja ja oppimaan oppimista. Osaamisen kehittyminen nähdään luonteeltaan kumuloituvana ja tätä prosessia tulee koko perusopetuksen ajan vahvistaa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien arvioinnissa kiinnitetään huomiota työskentelytaitoihin. Oppilaat tarkastelevat edistymistään ja työnsä tuloksia suhteessa tavoitteisiin ja niihin kriteereihin, jotka on yhdessä sovittu ennen työskentelyn aloittamista.

Perusopetuksen keskeisiä tavoitteita on työskentelytaitojen kehittäminen. Koskin koulussa on tärkeää tukea sekä oppilaan omaan vastuunottoa opiskelustaan, oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja sekä ryhmätyöskentelytaitoja. Oppilaita tuetaan oman työskentelyn suunnittelussa, työskentelytapojen valinnassa ja lopputuloksen arvioinnissa.

Oppilaan on tärkeää saada monipuolista palautetta kaikissa opiskelutilanteissa, jotta oppilas pystyy edistymään omien työskentelytaitojen havainnoinnissa. Oppiaineissa tehtävässä arvioinnissa ja arvosanan muodostamisessa otetaan huomioon työskentelyn arviointi ja siihen liittyvät tavoitteet.

Käyttäytymisen ohjaus liittyy olennaisesti koulun kasvatustehtäviin. Koskin koulun arvoihin on nimetty hyvät tavat, rehellisyys, ympäristön ja luonnon kunnioittaminen sekä yhteisön merkityksen korostaminen. Koulussa harjoitellaan toisia ihmisiä kunnioittavaa, asiallista käytöstä, omista teoista vastuunottamista ja toimimista kouluyhteisön jäsenenä. Vuorovaikutustaitojen harjaannuttaminen nähdään tärkeänä tulevaisuuden opiskelu- ja työelämätaimana. Yhteisten sääntöjen noudattamisen merkitystä tulee pitää esillä.

Käyttäytymisen arviointi ja perusteet Ulvilan kaupungin perusopetuksessa

Käyttäytymisen arvioinnin pohjana ovat kouluissa käydyt arvokeskustelut, kasvatustavoitteet, yhteisön toimintakulttuuri ja järjestyssäännöt. Oppilaille ja huoltajille tulee antaa mahdollisuus osallistua koulun arvokeskusteluun.

Käyttäytymisen arviointi ei perustu oppilaan persoonaan, temperamentiin tai oppilaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Käyttäytymisen arviointi ei ole osa oppiaineen arviointia.

Käyttäytymisen arvioinnin keskeisinä kohteina ovat toisen huomioonottaminen, hyvät tavat, yhteisesti sovitut toimintatavat ja säännöt sekä tilanteeseen sopiva käyttäytyminen.

Käyttäytymisen arvioinnissa noudatetaan samaa muotoa kuin oppiaineissa. Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä 9.luokalla päättötodistukseen. Todistukseen voi kuulua liitteenä arvio oppilaan käyttäytymisestä. Liitteestä ei tule mainintaa todistukseen.

Käyttäytymisestä annettavan arvosanan kriteerit:

ERINOMAINEN (10)

- oppilas noudattaa koulun sääntöjä
- oppilas käyttäytyy esimerkillisen kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan
- oppilas käyttäytyy esimerkillisen oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan
- oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä ja edistää yhteistä työskentelyä
- oppilas edistää työrauhaa
- oppilaan kielenkäyttö on esimerkillistä
- oppilas luo käytöksellään ympärilleen myönteistä ilmapiiriä
- oppilasta ei ole ojennettu kirjallisesti eikä hän ole saanut kurinpidollisia rangaistuksia

KIITETTÄVÄ (9)

- oppilas noudattaa koulun sääntöjä
- oppilas käyttäytyy oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan
- oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä
- oppilas antaa toisille työrauhan
- oppilaan kielenkäyttö on asiallista
- oppilasta ei ole ojennettu eikä hän ole saanut kurinpidollisia rangaistuksia

HYVÄ (8)

- *oppilas noudattaa koulun sääntöjä*
- *oppilas sopeutuu yleensä työhön erilaisissa ryhmissä*
- *oppilas antaa toisille yleensä työrauhan*
- *oppilas käyttäytyy ystävällisesti muita kohtaan*
- *oppilaan kielenkäyttö on yleensä asiallista*
- *oppilasta on voitu ojentaa, jolloin hän muuttaa käyttäytymistään ohjattuun suuntaan*

TYYDYTTÄVÄ (7)

- *oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa*
- *oppilas häiritsee joskus työrauhaa*
- *oppilaalla on jonkin verran ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä*
- *oppilaalla on joskus vaikeuksia ottaa toiset huomioon*
- *oppilaan kielenkäyttö vaatii ohjausta*
- *oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan*
- *oppilas on saanut joitain kurinpitorangaistuksia*

KOHTALAINEN (6)

- *oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa*
- *oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä*
- *oppilaalla on vaikeuksia ottaa toisia huomioon*
- *oppilas häiritsee toistuvasti työrauhaa*
- *oppilaan kielenkäyttö vaatii usein ohjausta*
- *oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan toistuvasti*
- *oppilas on saanut useita kurinpitorangaistuksia*

VÄLTÄVÄ (5)

- *oppilaalla on usein vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa*
- *oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä*
- *oppilas ei anna toisille työrauhaa*
- *oppilas ei osaa ottaa toisia huomioon*
- *oppilaan kielenkäyttö on asiatonta*
- *oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan jatkuvasti*
- *oppilas on saanut useita kurinpitorangaistuksia, joilla ei ole ollut vaikutusta*
- *oppilaan käytös on välinpitämätöntä*

HYLÄTTY (4)

- *oppilas ei kykene toimimaan kouluyhteisössä*

12 Opintojen aikaisen arvioinnin periaatteita Koskin koulussa

Suurin osa opintojen aikaisesta arvioinnista on formatiivista. Arviointi ja palautteen antaminen toteutetaan osana päivittäistä opetusta vuorovaikutuksessa oppilaan kanssa. Opettajan tehtävä on luoda tilanteita, joissa oppilaalla on mahdollisuus antaa ja saada motivoivaa palautetta. Tähän liittyy oleellisesti itse- ja vertaisarviointi. Palautteenannossa keskitytään kuvailevuuteen ja laadullisuuteen, oppimisen haasteiden analysoimiseen ja siinä otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä. Opintojen aikaiseen arviointiin kuuluu myös oppilaiden edistymisen ja osaamisen tason kuvaamista keskusteluihin, arviointitiedottein ja todistuksin tiettyinä ajankohtina (ks. Koskin koulussa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät). Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa opinnoissa edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä riittävän usein.

Arviointi lukuvuoden aikana Ulvilan kaupungin perusopetuksessa

Opintojen aikaisen arvioinnin periaatteita ja toteutumisesimerkkejä

Osallisuus: itsearviointi, portfolio, vertaisarviointi, pari- ja ryhmäarviointi

Jatkuvuus: väliarvioinnit, keskustelut oppimisprosessien aikana

Kannustavuus: huomio koko oppimisen prosessiin, huomataan pienetkin edistymisaskleet

Monipuolisuus: arviointikeskustelut, vertaisarviointi, kirjallinen itsearviointi, todistukset, portfolio, draama, kuvallinen ilmaisu, projektin arviointi, koko oppimisprosessin arviointi, tietotekniikka apuna

Oppimisen edistäminen: jatkuva arviointi oppimisprosessin aikana, kannustus ja tuki ryhmältä tai opettajalta, rajatut ja selvät tavoitteet

Oikeudenmukaisuus ja eettisyys: oppilaita ei vertailla, vaan arvioidaan oppilaan omaa edistymistä, tavoitteiden ja koko arvioinnin näkyväksi tekeminen

Totuudellisuus: myös korjaamista vaativat asiat esille kannustavassa hengessä, suora palaute, epäonnistumisen ja pettymyksen sietokyvyn kasvattaminen

Yhteistyö kotien kanssa: tavoitteet ja arviointitavat tiedoksi, vanhempainillat (informatiivisesti, esim. tavoitteet käydään läpi), tapaamiset, tiedotteet, oppimiskeskustelut, selkeä tiedottaminen, jos oppimisessa tapahtuu muutoksia, palaute arviointi/oppimiskeskusteluissa, koulun kotisivu esim. käyttäytymisen kriteerit

Itsearviointin kehittäminen Koskin koulussa

Itsearviointia harjoitellaan kaikilla luokka-asteilla säännöllisesti ikäkaudet huomioiden. Oppilaat harjoittelevat tavoitteiden asettamista, oman työskentelyn arviointia, opinnoissaan edistymistä, oman käytöksen reflektointia ja vertaisarviointia niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Itsearviointin on hyvä olla pitkäjänteistä ja sitä tulee harjoitella työskentelyn ja lukuvuoden eri vaiheissa, jotta oppilas pystyy seuraamaan edistymistään pidemmältä ajalta ja muodostamaan kokonaiskuvan niin opinnoistaan kuin itsearviointitaitojensa kehittymisestä. Itsearviointin avulla oppilas oppii ymmärtämään edistymiseensä vaikuttavat tekijät ja auttaa häntä löytämään parhaat toimintatavat tavoitteiden saavuttamiseksi. Itsearviointin tulee olla sellaista, että se ohjaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja onnistumisiaan.

13 Koskin koulussa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Lukuvuositoldistus

Lukuvuositoldistukset jaetaan kevätlukukauden päätteeksi. 1–2-luokkalaiset arvioidaan sanallisesti. 4–6-luokkalaiset arvioidaan numeerisesti.

Välitodistus

Koskin koulussa ei jaeta välitodistuksia, vaan kevätlukukauden alussa tammi-helmikuussa pidetään oppimiskeskustelut.

Positiivinen CV

Positiivinen CV on mahdollista jakaa oppilaille lukuvuositoldistuksen yhteydessä.

14 Siirtymät nivelvaiheissa Koskin koulussa

Perusopetuksessa kullakin vuosiluokkakokonaisuudella on oma erityinen tehtävänsä. Oppilaiden ikäkaudet ja kehitysvaiheet on siksi hyvä ottaa huomioon perusopetuksen nivelvaiheissa.

Siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen vaatii suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken. Myös ohjaavien asiakirjojen molemminpuolinen tunteminen on tärkeää. Päämääränä on yhtenäinen esi- ja alkuopetus.

Koskin koulussa esiopetus ja alkuopetus tekevät paljon yhteistyötä. Useissa oppiaineissa alkuopetus ja esiopetus ovat yhdessä, mikä huojentaa merkittävästi esiopetuksesta alkuopetukseen siirtymistä. Esioppilaat pääsevät näin jo tutustumaan alkuopetuksen oppimisympäristöihin ja toimintatapoihin. Alkuopettaja oppii tuntemaan jo esiopetusvaiheessa tulevat oppilaansa, ja uusia ykkösluokkalaisia odottaa tuttu opettaja

ensimmäisen luokan alussa. Esi- ja alkuopetuksen fyysinen läheisyys helpottaa niin ikään tätä siirtymää. Yhtenäinen esi- ja alkuopetus sekä yhteisen arvioinnin kehittäminen on koulussamme tärkeää.

Esikoulun opettaja pitää siirtymiskeskustelut huoltajan kanssa aina kevätlukukauden lopulla. Esioppilaiden tutustumispäivä alkuopetukseen pidetään toukokuussa.

Siirtyminen alkuopetuksesta kolmannelle luokalle

Siirtymävaiheessa on tärkeä varmistaa, että oppilas hallitsee opiskelun edellyttämät perustaidot ja alkuopetuksen keskeiset tavoitteet. Alkuopetuksessa on erityisen tärkeää tukea ja vahvistaa oppilaan itsetuntoa oppijana, jotta koulupolku pohjaisi alusta lähtien vahvalle perustalle. Oppilaat saavat tukea erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Itsenäisen työskentelyn taitoja harjoitellaan ja oppilaita kannustetaan ja ohjataan ottamaan vastuuta oppimisestaan ja koulutöistään. Koskin koulussa esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön ansiosta oppilaat pääsevät runsaasti harjoittelemaan ryhmätöitä. Koulutyön onnistumisen tukeminen yhdessä kotien kanssa on erittäin tärkeää. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista hyvissä ajoin lukuvuoden alussa. Lisäksi huoltajille annetaan tietoa kolmiportaisesta tuesta ja siihen liittyvistä käytännöistä. Opiskelun asettamat vaatimukset ja oppiaineiden tavoitteet tuodaan esille, jotta huoltajille muodostuu selkeä kuva siitä, mitä oppilaan tulee osata toisen vuosiluokan keväällä. Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

Siirtyminen 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle vaatii koulujen välistä yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista. Kodin ja koulun välinen vuorovaikutus on oleellista siirtymätilanteessa. Koskin koulussa on tärkeää saada oppilas tuntemaan olonsa turvalliseksi tilanteessa, jossa oppilas tulee siirtymään todennäköisesti uuteen ryhmään, tutustumaan uusiin opettajiin ja ympäristöön sekä kohtaamaan uusia työskentelytapoja ja arviointikäytäntöjä. Toisaalta oppilaita on hyvä kannustaa uusien asioiden kohtaamisessa. Koskin koulussa tuetaan oppilaan vastuunottamista omassa opiskelussaan ja kuunnellaan herkillä korvalla oppilaan omia toiveita ja tulevaisuudensuunnitelmia. Nämä toiveet ja suunnitelmat on hyvä ottaa huomioon päätöksenteossa ja valinnoissa. Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä.